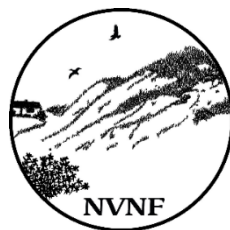

NORDVESTSJÆLLANDS NATURHISTORISKE FORENING

PROGRAM
Maj 2026 – Oktober 2026
61. Årgang

Bestyrelse og revisorer

Formand

Eva Søndergaard, tlf.: 2910 0039
Faurbjergvej 23, Tuse Næs,
4300 Holbæk
E-mail: evasoendergaard@outlook.dk

Næstformand og redaktør

Ole Bennike, tlf.: 5118 0307
Egholmvej 80, 2720 Vanløse
E-mail: obe@geus.dk

Kasserer

Bjarne Jochimsen, tlf.: 2027 5983
Tranehalsen 7, 4000 Roskilde
E-mail: bjarnejochimsen7@gmail.com

Øvrige bestyrelsesmedlemmer

Dorrit Jensen, tlf.: 6128 0189
Tempelvej 22, Arnakke
4390 Vipperød
E-mail: dorrit@kirkov.dk

Merete Gertz, tlf.: 2560 8529
Mælkebøttenhamen 27
4520 Svinninge
E-mail: merete2gertz@gmail.com

Lisbeth Tranebjærg, tlf.: 2125 4532
Ågerupvej 18, 4390 Vipperød
E-mail: tranebjaerg@dadlnet.dk

Pernille Ninn, tlf.: 2927 7281
Bjergsted Bakker 5, 4470 Svebølle
E-mail: mail@adderley.dk

Bestyrelsessuppleanter

Lenette Schunck Svendsen
tlf.: 2893 9136
Nyvej 14, 4340 Tølløse
E-mail: schunck@privat.dk

Jonas Morsing Thomasen
tlf.: 3095 4595
Sofiesminde Alle 4
4300 Holbæk
E-mail: jonasmorsing@gmail.com

Revisor

Rita Ellingsen, tlf.: 2088 8313
Vibevej 22, 4571 Grevinge
E-mail: ritaelingsen@mail.dk

Revisorsuppleant

Winnie Olsen, tlf.: 6166 7508
Mellemtøften 6, 4040 Jyllinge
E-mail: winnie.w.olsen@gmail.com

Næste program udkommer
medio oktober 2026
Deadline for indlæg
15. september 2026

Kontingent

200 kr. pr. husstand
Betales på netbank:
reg.nr.1551, kontonr. 109 1573
Betalingsfrist: 15. jan. 2026

*Forsidefoto: Blå Kærhøg
Foto: Kurt Sørensen*

Formanden har ordet

Kære naturven

NVNF har eksisteret i snart 75 år. Det skal selvfølgelig fejres på Det Vilde Køkken – hvor ellers?

Men vi lægger ud med en fugletur i maj til Borreby Mose og en tur til Asnæs, hvor vi vist ikke har været før. Hempelfonden har opkøbt et større areal. Det bliver spændende at følge udviklingen i de kommende år.

I juni er der som altid Vilde Blomsters Dag og i slutningen af måneden skal vi til Bornholm, hvor foreningen ikke har været i mange år.

I august skal vi til Hornbæk og lede efter Knærod og bagefter til Rusland og se på hede og overdrev. Sidst i august er der endnu en fugletur – denne gang til Tempelkrogen.

I september skal vi til Skåne igen og se på fugle. Vejret burde været lidt mildere stemt og måske får vi så også set Tranås i dagslys. Vi skal igen besøge Stold, som er militært område og normalt lukket for offentligheden. Her findes i alt 7 forskellige naturtyper og desuden er her mange ynglende og rastende fugle.

Sidst på måneden skal vi på mostur med Irina Goldberg. I oktober skal vi besøge Pometet, som vi vist heller ikke har besøgt før. Et pomet er en samling af frugttræer og -buske. Ordet er afledt af det latinske ord "pomum", som betyder "frugt på træer". Pometet i Tåstrup huser ca. 750 æblesorter, heraf 300 danske, samt sorter af mange andre bær og spiselige frugter. Vi skal samle svampe sammen med Jens Folke omkring Lerbjerg tårnet i Bistrup skovene.

Vi har omdøbt vores Facebook-side til Nordvestsjællandnatur og oprettet en helt ny Facebook gruppe, som er åben for alle. Jeg håber mange af jer har lyst til at dele jeres naturoplevelser med os andre.

Jeg håber at se rigtig mange af jer på vores ture – vi ses derude.

Eva

Program

Maj 2026 – oktober 2026

Borreby Mose

Søndag den 10. maj 2026 kl. 10.00 – 15

Borreby Mose er et stort område med rørskove, lavvandede søer og enge, der bruges til kreaturgræsning. Mosen er opstået ved en inddæmning af den sydlige del af Skælskør Inderfjord. Dette har skabt et fint område, hvor der yngler og raster mange ænder, gæs og vadefugle. Gode muligheder for Knarand, Skeand, Klyde, Vibe, Stor Kobbersneppe, Rørhøg og andet.

Mødested: På P-pladsen i Borreby Mose (55.2302, 11.2823).

Turleder: Ole Bennike.

Medbring: Kikkert, mad og drikkevarer.

Kontaktperson: Ole Bennike, tlf. 5118 0307.

Asnæs Dyrehave

Lørdag den 23. maj 2026 kl. 10.00 – 15

Hempelfonden har opkøbt 640 ha jord på Asnæs med det formål at skabe et stort naturområde med fokus på vild natur, forskning i naturgenopretning og uddannelse.

Vi skal ud og se området, som det ser ud netop nu i det første forår som vild natur. Vi går via Vestskoven og ad en markvej til Asnæs Dyrehave. Vi ser på botanikken og fuglene på turen rundt og måske synger nattergalen for os. Turen er ret lang, ca. 6 km, men vi går i et roligt tempo og vi spiser vores medbragte mad et sted nær spidsen af Asnæs.

Mødested: Havnemarkens P-plads, Asnæs Skovvej, 4400 Kalundborg (55.6687, 10.9615).

Turleder: Else Marie Jespersen.

Medbring: Gerne kikkert, lup, mad og drikkevarer.

Kontaktperson: Ole Bennike, obe@geus.dk. Ingen tilmelding.

75-års jubilæum

Fredag den 5. juni 2026

NVNF fylder 75 år – og vi gentager vores fejring af 70-års jubilæet med en 3-retters middag på restaurant 'Det vilde køkken', der drives af Anna Stoltz Andersen og Jørgen Stoltz. Jørgen har flere gange været turlleder på foreningens ture, senest til Rørvig Sandflugtsplantage i 2025. Inden middagen vil Jørgen ta' os med på en tur i Sonnerup Skov.

Sonnerup Skov er en plantage med Østrigs Fyr og andre vedplanter. Af urter findes blandt andet Ramsløg, Vandmynte og Vandkarse. Ved kysten ud mod Kattegat findes klitter med Revling og en kalkpræget vegetation med Hjertegræs, Dunet Vejbred, Svalerod m.m. Nær stranden vokser Strandkål og Strandarve. Turen er på 6-7 km. Jan kører bus efter følgende plan:

13.05 afg.	Busgaragen, Spånnebæk 38	ca. 23.40 ank.
13.10 afg.	Holbæk Station	ca. 23.35 afg.
13.30 afg.	Mørkøv Station	ca. 23.15 afg.
13.45 afg.	Jyderup Station	ca. 23.00 afg.
14.15 afg.	Asnæs Station	ca. 22.30 afg.
14.45 ank.	Det vilde køkken, Klintvej 158	ca. 22.00 afg.

Mødested: Det vilde køkken, Klintvej 158, Nykøbing Sjælland.

Turleder: Jørgen Stoltz.

Tilmelding senest den 15. maj til Ole Bennike, e-mail obe@geus.dk. Angiv venligst hvor i står på bussen. Tilmelding gælder først, når kvittering er modtaget fra Ole.

Pris for middag + kaffe/the: 202 kr. Øl/vin er for egen regning.

Pris for buskørsel: 101 kr.

Kontaktperson: Ole Bennike, tlf.: 5118 0307.

NVNF

Besøg vores hjemmeside www.nvnf.dk – og få de seneste nyheder samt se billeder fra vores mange ture. Hvis du har nogle gode billeder, som du vil dele med os, så send dem til webmasteren: jan@vipbus.dk.

De Vilde Blomsters Dag

Søndag den 14. juni 2026

De Vilde Blomsters Dag er et fælles nordisk arrangement. Vores ture afholdes i samarbejde med Dansk Botanisk Forening. Turene er for alle, uanset om man er nybegynder eller kender til blomster i forvejen. Man er velkommen til at tage familien med – gør det til en familieudflugt! Man behøver ikke at være medlem af NVNF for at deltage.

Kongsøre Skov kl. 10.00 – 12

Kongsøre Skov er indbegrebet af en dansk bøgeskov. Her vokser de flotte gamle bøgetræer helt ned til Isefjordens kyst og "spejler sin top i bølgen blå".

Undervegetationen er sparsom. Men hist og her kan man se masser af Steffensurt og Bingelurt, et tegn på gammel skov. I april er skovbunden hvid af anemoner, og ved nogle af kystskrænterne findes der Blå Anemoner. Ved stranden vokser der Marehalm, Skivekamille, Hybenrose og Strandmalurt, og i mellem ses pletter af lyng, der er rester fra et gammelt overdrev. Man kan også finde Strandløg, Benved, Torskemund og den sjældne Kantet Kohvede.

Mødested: P-plads ved Sandskredet, for enden af Sandskredsvej (55.81338, 11.72123).

Turledere: Inge Schellerup Gotfredsen og Vagn Gotfredsen.

Observatoriet kl. 13.00 – 15

Brorfelde Bakker – også kaldet De Sjællandske Alper – er et enestående istidslandskab med bakker og dybe slugter. Vi går en tur i bakkerne ad trampestier og grusveje og ser på overdrevsfloraen, der blandt andet rummer Knopurt, Alm. Gyldenris og Vild Merian.

Mødested: Observatoriet, Observator Gyldenkernes Vej 3, 4340 Tølløse (55.6226, 11.6711).

Turleder: Lenette Schunck Svendsen.

Kontaktperson: Lenette Schunck Svendsen, tlf.: 2893 9136.

Bustur til Bornholm

Torsdag den 25. juni til mandag den 29. juni 2026

Turen har tidligere været annonceret og der er lukket for flere tilmeldinger.

Hornbæk og Rusland

Fredag den 7. august 2026 kl. 10.00 – 15

Den sjældne orkidé Knærod har en af sine største bestande på Sjælland i Hornbæk Plantage. Efter en tur i plantagen kører vi til Rusland og kigger på hede og overdrev med Hedelyng, Enebær osv.

Mødested: P-plads ved Hornbæk Hundestrand: 56.0924, 12.4771.
Bemærk: der er flere P-pladser i området, kør efter de geografiske koordinater. I Rusland mødes vi ved Tegners Museum.

Turleder: Ole Bennike, tlf.: 5118 0307

Medbring: Lup, kikkert, mad og drikke.

Tempelkrog

Lørdag den 22. august 2026 kl. 10.00 – 14

Vi går en tur rundt om Tempelkrog og kigger efter fugle. Mulighed for ænder, gæs, vadefugle osv. På vores tur rundt om søen har vi rige muligheder for at iagttage fuglene og konstatere, hvilke fugle der raster ved søen.

Mødested: P-pladsen ved Ågerup Skole.

Turleder: Ole Bennike.

Medbring: Kikkert, lup, mad og drikke.

Kontaktperson: Ole Bennike, tlf.: 5118 0307

Mandagsture

Botaniktur i Nordvestsjælland Hver mandag i sommerhalvåret fra sidst i april til først i september. Samkørsel fra Stark kl. 18. Tilmeld dig til maillisten for oplysning om næste tur: merete2gertz@gmail.com.

Bustur til Skåne

Onsdag og torsdag den 2. og 3. september 2026

Vores tur til Skåne primo 2026 var en kølig affære. Derfor har vi ingen vintertur til Skåne primo 2027. I stedet gentager vi corona-tidens tur til Skåne. Onsdag besøger vi Falsterbo og torsdag drager vi til Fyledalen, Vombsjön og Krankesjön. Øl og vand kan købes i bussen, og vi får kaffe undervejs. Prisen dækker bustransport, middag onsdag aften, morgenmad torsdag, smør-selv madpakke torsdag og overnatning i Tranås.

Mødested: Busgaragen, Spånnebæk 38 i Holbæk klokken 07.00. Her kan man parkere bilen.

Opsamling: Jernbanevej 6 i Holbæk klokken 07:10, Trekroner Station ca. 07:40 og Kastrup Lufthavn, Kastrup Tværvej D, ca. kl. 08:15.

Turleder: Ole Bennike.

Medbring: Kikkert, frokost til onsdag, morgenkaffe eller morgen-te, 10 kroner til fuglekonkurrence, øl eller vin til aftensmad onsdag hvis det ønskes, krus samt pas eller kørekort.

Tilmelding er åben fra den 15. april til den 5. maj til Ole Bennike, e-mail obe@geus.dk. Angiv venligst hvor I står på bussen. Oplys telefonnummer og om I har ønsker til kost. Angiv om I ønsker enkeltværelse, det kan dog ikke garanteres. Tilmelding gælder først, når kvittering er modtaget fra Ole. Der er max. 40 pladser på turen.

Foreløbig pris: 1600 kr. pr. person. Enkeltværelse 2000 kr.

Vent venligst med at betale til der foreligger en endelig pris.

Kontaktpersoner: Ole Bennike, obe@geus.dk og Dorrit Jensen, tlf. 6128 0189

Stold

Lørdag den 12. september 2026 kl. 10.00 – 15

Stold halvøen er et statsejet skydeterræn, hvor adgang normalt er forbudt. På det 29 ha store område er der udpeget syv naturtyper, nemlig: Enebærklit, strandeng, grå/grøn klit, klithede, kalkoverdrev, strandvold med enårig vegetation og strandvold med flerårig vegetation. Specielt områderne med grå/grøn klit er vigtige på grund af forekomsten af sjældne plantearter. Stold er desuden et vigtigt

område for ynglende og rastende fugle. Havterne og Klyde yngler i området. Stold er også et vigtigt rasteområde for spættet sæl.

Mødested: P-plads ved Vesterlyng Strand (55.74633, 11.29321).

Turledere: Inge Schellerup Gotfredsen og Vagn Gotfredsen.

Medbring: Lup, kikkert, mad og drikkeelse.

Kontaktperson: Ole Bennike, tlf.: 5118 0307.

Mostur til Kongsøre Skov

Lørdag den 26. september 2026 kl. 10.00 – 15

Vi besøger ofte Kongsøre Skov for at se på planter og svampe, men denne gang vil fokus være på de mange forskellige mosser, som skoven også rummer. Biolog og mosspecialist Irina Goldberg vil fortælle om mosserne og gøre os lidt klogere på de forskellige kendetegn på mosserne, så husk lup og evt. poser til indsamlet materiale.

Mødested: Bliver annonceret senere i et nyhedsbrev.

Turleder: Irina Goldberg.

Medbring: Lup, mad og drikkeelse.

Kontaktperson: Eva Søndergaard, tlf.: 2910 0039.

Pometet

Torsdag den 8. oktober 2026 kl. 13.45 – 15.30

Pometets samlinger tæller op mod 800 æblesorter, 130 blommesorter og meget mere. Vi skal høre om hvordan beskæring, sygdomme og skadedyr håndteres i de forskellige samlinger. Derudover hører vi om de nyeste forskningsforsøg inden for frugtdyrkning og afprøvning og om aktuelle projekter.

Mødested: Agrovej 1, 2630 Taastrup.

Rundviser: Lasse Lose.

Tilmelding: Dorrit Jensen, Dorrit@kirkov.dk

Pris: 50 kr., indbetales på reg.nr.1551, kontonr. 1091573

Kontaktperson: Dorrit, 6128 0189

Svampetur til Lerbjergtårnet i Bidstrup Skovene

Lørdag den 17. oktober 2026 kl. 10.00 – 14

Vi skal denne gang på svampejagt i området omkring Lerbjergtårnet i Bidstrup Skovene, hvor Jens Folke endnu engang vil være vores guide. Vi håber at finde mange både spiselige og ikke spiselige svampe og Jens vil efter turen hjælpe os med at bestemme svampene, så vi kun får de spiselige med hjem.

Turen laves i samarbejde med Foreningen til Svampekundskabens Fremme, så der kan komme gæster med fra denne forening, hvor Jens blev eksamineret svampeguide.

Mødested: P-pladsen for enden af Lerbjergvej, 4320 Lejre (55.5789, 11.9597).

Turleder: Jens Folke.

Husk: Godt fodtøj, frokost og kurve/poser til svampene.

Tilmelding: Ja, til Eva Søndergaard, senest den 10. oktober på evasoendergaard@outlook.dk.

Kontaktperson: Eva Søndergaard, tlf.: 2910 0039.

Referater af arrangementer oktober 2025 til april 2026

Svampetur til Ulkerup Skov

Den 11. oktober 2025

Vejret var ikke blændende; men alligevel havde det lokket 34 voksne og 4 børn til Ulkerup Skov for at deltage i foreningens svampetur. Jens var turleder og indledte med et kort foredrag om svampe i almindelighed. Herefter drog vi alle ud i skoven i håb om at mødes igen et par timer senere, ved Ulkerup nedlagte landsby, med fyldte kurve. Den del af skoven, hvor denne referent gik, var meget tør, og svampene tilsvarende fåtallige. Med skam at melde blev det til under fem spisesvampe. Så det hjalp lidt på selvtilliden, at det for de fleste andre i det øvrige selskab, havde været en næsten lige så mager tur.

Efter at den medbragte madpakke var spist, gennemgik Jens hvad det var fundet, og det var meget småt med de spiselige rørsvampe,

de kunne næste tælles på en hånd; men til gengæld var der en stor mængde af Foranderlig Skælhat, som også er en udmærket spisesvamp. Af ikke så sædvanlige spisesvampe kan nævnes Sommerrørhat og Lille Blod-Champignon. Foruden de spiselige svampe var der en række ikke spiselige svampe herunder Hvid og Grøn Fluesvamp, som gav anledning til en kort repetition af bestemmelsen af disse svampe. En rigtig god tur i en herlig sensommerskov.

Vagn

Fugletur i Naturpark Åmosen

Den 25. oktober 2025

Trods en vejrudsigt der lovede regn var vi alligevel 19 personer, der mødte op og fordelte sig i biler, afsted til Kongevejen hvor vi så Røde Glenter og Musvåger. Videre til sydenden af Tissø, hvor vi så Pibeænder, Krikænder, Ravne, 2 Havørne, 1 Sølvhejre og Fiskehejrer.

På vej til Fugledegård så vi en Blå Kærhøg han. Ved Fugledegård gik vi ned til fugleskjulet, hvor vi så Gravand, Lille Lappedykker, Bramgæs, Skarv og et glimt af en Isfugl. I Lille Åmose, ved enge nordøst for Hallebygård, så vi tre Blå Kærhøg hunner eller ungfugle og en adult han; samme sted var der også en Fjeldvåge, nogle Sølvhejrer og en flok Kvækerfinker.

Ved Stridsmølle holdt vi ved broen over Hallebyåen, hvor vi alle var så heldige at se en Vandstær, der gav sig god tid, derfra videre til ankeret ved Skarresø. Else Marie fortalte, at der på landsplan i 2025 blev registreret 181 ynglende Havørnepar, som fik 231 unger på vingerne. Så begyndte det at regne kraftigt, så det var heldigt, at det var det sidste punkt på turen, alt i alt en rigtig god og udbytterig tur.

Stor tak til Else Marie for en dejligt og veltilrettelagt fugletur, endvidere også tak til Kurt for at medvirke til fund af gode fuglesteder.

Dorrit

Vi kigger på Vandstær ved Strids Mølle, Kurt fik et flot foto.

Hvor bliver fuglene af?

Den 31. oktober 2025

Henrik Wejdling, DOF's naturpolitiske udvalg, tovholder i DOF's landbrugsgruppe og agerlandets fugles utrættelige advokat, tog toget fra Birkerød til Holbæk, for at berige os med sit seneste foredrag om udviklingen af Danmarks stand- og trækfugle med fokus på individantallets variation gennem de seneste 50 år.

Foredraget var arrangeret af punkttællerkoordinatorerne for DOF Vestsjælland, og udover DOF-medlemmerne, var Nordvestsjællands Naturhistoriske Forening inviteret. I skærende kontrast til individernes dalende antal for mange almindelige danske ynglefugle, var der stor tilgang til aftenens arrangement. Vi var godt tilfredse med de 49 deltagere, der troppede op for at høre om punkttælling og Henriks omsorg for fuglebestanden, skyllet ned med en kop kaffe og et stykke kage.

Else Marie Jespersen indledte med en indføring i, hvad punkttælling er, og hvordan man kan blive punkttæller. Hun orienterede i den sammenhæng også om, at punkttællerprogrammet specifikt er i underskud med ruter og tællere omkring agerlandet. Generelt kan vi bruge rigtig mange flere punkttællere.

Henriks forrygende slideshow, med hans sædvanlige fokus på agerlandet og omliggende åbne naturtyper, var ikke til at misforstå: Visse arter har individfremgang, og det er jo dejligt, at vi nu ikke sjældent møder den smukke Rødstjert, overflyves af den elegante Rød Glente, men desværre går en del helt almindelige ynglefugle, som Vibe, Landsvale og Gråspurv, kontinuerligt ned i antal.

Årsagerne kan være naturbestemte, menneskeskabte eller en blanding af begge dele, men en overraskende konklusion var, at det ikke er langdistance-trækkerne, der har den største tilbagegang, derimod danske standfugle. Vi kan altså ikke finde de vigtigste forklaringer i klimaforandringer i Afrika eller menneskers forfærdelige fugle drab i Sydeuropa. Det er ikke kun de andres skyld. Henrik har gennem tidligere foredrag fokuseret på ulemperne ved intensiveringen af landbrugets dyrkningsmetoder. Henrik peger aldrig fingre ad nogen, men hans seriøse opsamling af forskningsresultater giver os et fingerpeg om udviklingspotentiale. F.eks. når han gengiver udtalelser fra utilfredse mennesker, han har mødt: Vejret bliver bare værre og værre, og kommunen gør ikke en skid ved det. Eller når han tillægger en artsudvikling en spøjs hypotese: Munken er i klar fremgang individmæssigt, gad vide, om det har noget at gøre med det faldende børnetal i samme periode.

Til foråret 2026 arrangerer vi en praktisk punkttællerdag, hvor vi kan få vores nye centrale koordinator, Joakim Mathiesen, til at gennemføre regler og metode på en lille rute i felten. Vi vender tilbage med tid og sted på DOF's hjemmeside og på Facebook.

Else Marie Jespersen, Jette og Uffe Mynster

Der var stor tilslutning til mødet. Til højre ses Henrik Wejdling og Else Marie Jespersen Fotos: Steen Hvidberg.

Grønland i 50 år

Den 13. november 2025

Der var mødt 38 deltagere op til Jon Feilbergs foredrag. Jon har besøgt Grønland næsten hver eneste sommer fra 1973 til 2023 uden at han selv har måttet have penge op af lommen. Han fortalte levende og engageret om alle sine ture og de mennesker, han har arbejdet sammen med. Jon har besøgt rigtig mange forskellige steder både på Grønlands vestkyst og på østkysten – hvor han også engang var fungerende postmester. Han viste nogle gudesmukke billeder af den grønlandske flora f.eks.: Arktisk Mælkebøtte (hvid), Storblomstret Gederams (Grønlands nationalblomst), Sne-Ensian, Fjeld-Valmue, Fjeld-Sækspore, Polar-Rævehale, Sne-Anemone, Høsebær, Edderkop-Stenbræk, Lygte-Pragtstjerne, Fjeld-Høgeurt, Alpe-Tjærenellike, Is-Ranunkel, Polar-Jakobsstige, Sylblad, Hvidlæbet Troidurt og Snabel-Troidurt.

Jons makker Flemming Rune arbejder på en flora om Grønland med 420 arter. Den udkommer sandsynligvis i 2026 eller 2027. Det var meget spændende at stifte bekendtskab med den grønlandske natur.

Eva

Zoologisk Museum

Den 19. november 2025

Peter Rask Møller, som er kurator for fiske- og pattedyrsamlingerne, tog os først ned i parkeringskælderen, som er overtaget af en imponerende samling hvalskeletter. Det største er en 24,5 meter lang Blåhval. Hvalen strandede ved Aarø Sund nær Haderslev i december 1931. Skelettet var i flere år udstillet i Zoologisk Have, og det er derfor i temmelig dårlig forfatning. Der var også skeletter af blandt andet Grønlandshval, Finhval, Pukkelhval og Kaskelot.

Turen gik videre til pattedyrsamlingen. Der var utallige skeletter og kranier af afrikanske pattedyr, mange af dem samlet af Bøje Benzon, som var Zoologisk Museums største mæcen gennem tiderne. Han bekostede store jagt- og indsamlingsekspeditioner til Østafrika i 1935 og 1937 og til Congo og Sudan i 1946–1947. Sammen med folk fra Zoologisk Museum hjembragte han store mængder pattedyr, fugle og insekter til de videnskabelige samlinger.

Grønlandske pattedyr var også rigt repræsenterede, med blandt andet en enorm hjørnetand af en Hvalros fra Thule, et udstoppet

eksemplar af den uddøde østgrønlandske Ren og en enorm samling kranier af Isbjørne. Samlingen omfattede også et skind af et Næbdyr, et overraskende lille dyr.

Turen gik videre til samlingerne af krybdyr og slanger, for at slutte i museets kantine, hvor de 26 deltagere fik kaffe og lejlighed til at stille spørgsmål. Tiden løb desværre alt for hurtigt. Ole

A: Ryg- og halevirvler af Blåhvalen fra Aarøsund. B: Peter Rask Møller har lige fremvist en Gabon Viper (giftsslange) som ligger i sprit.

Udzungwa

Den 6. januar 2026

Udzungwa-bjergene i Tanzania rummer en fascinerende flora og fauna, med en lang række endemiske arter. Danske zoologer har arbejdet i området lige siden 1980 og har medvirket til, at en del af Udzungwa-bjergene nu er beskyttet som nationalpark. Steffen Brøgger-Jensen, som tidligere har været aktiv i NVNF's bestyrelse, har deltaget i arbejdet fra 1982 til 2012. Han fortalte om arbejdet i bjergene, som har været skovklædte uafbrudt i omkring 50 millioner år. Steffen viste flotte fotos af landskabet og unikke fotos.

Danske biologer har opdaget to fuglearter som er nye for videnskaben: dels en art solfugl dels en art skov-høne. Der er desværre mange trusler, ikke mindst et stort befolkningspres. I 2015

Facebook

Følg os på [facebook.com/naturhistorie](https://www.facebook.com/naturhistorie). Her bringes bilkleder og historier fra vores ture. Her kan du også selvbidrage med billeder, sjove oplevelser eller anbefale gode naturområder. Ved at dele og synes godt om er du med til at udbrede kendskabet til vores forening.

udkom en flot bog om Udzungwa – Tales of discovery in an East African rainforest. Forsiden af bogen viser et af Steffens fantastiske foto: en Rød Colobus (se nedenfor). Med baggrund i bogen er det lykkedes at rejse ikke mindre end 30 millioner kroner til beskyttelse af området. Det foregår i et tæt samarbejde mellem forskerne og de lokale folk og myndigheder. 29 deltagere. Ole

Rød Colobus. Foto: Steffen Brøgger-Jensen.

Danmarks og Grækenlands flora: en sammenligning

Den 15. januar 2026

Vi var 21 folk der først hørte Per Hartvig gennemgå Danmarks geologiske historie. Per understregede, at de danske planter er indvandret efter sidste istid. Mange arters udbredelse afspejler geologien, for eksempel findes de såkaldte kalkbæltearter i områder med kalk. Klimaksvegetationen i Danmark er bøgeskov – enge, overdrev og heder er kulturprodukter, opstået efter bønderne begyndte at rydde skoven for 6000 år siden.

I Grækenland er vegetationen flere millioner år gammel. Klimaet har ganske vist også vekslet mellem kolde og varme perioder, men planterne har forskudt deres udbredelse op eller ned af bjergene.

Danmarks flora omfatter omkring 1050 indigene eller hjemmehørende arter, mens Grækenlands flora omfatter ca. 5700

arter. Grækenland er større end Danmark og der er mange flere forskellige biotoper – og så er floraen som nævnt langt ældre. I Danmark findes der kun en enkelt endemisk art, nemlig Klit-Øjentrøst. I Grækenland er der mere end 900 endemer. Mange af disse endemer findes på øer, hvor de er opstået pga. af den geografiske isolation. Mange endemer er dog også knyttet til områder med serpentinit, som er en nikkel-rig bjergart. De fleste planter kan ikke tåle nikkel, men der findes en del arter der kan akkumulere nikkel.

Per havde spurgt copilot om hvilke endemer, der findes i Danmark. Det havde til dels resulteret i det rene volapyk.

Per afsluttede med at fortælle om phyto-mining. Idéen er at høste planter med et højt indhold af nikkel eller guld. Så jo, Per kom sandelig vidt omkring.

Ole

Skåne

Den 31. januar og 1. februar 2026

Der havde meldt sig 40 folk til turen, men der var desværre 4 folk der måtte melde afbud kort før denne traditionsrige tur til de flotte landskaber i Skåne. Vejrudsigten lød på let frost og kraftig vind fra øst og det kom til at holde stik. Første stop var som vanligt ved Börringesjön, som var helt isdækket. Der var usædvanligt fugletomt, det blev dog til enkelte Røde Glenter. Vi stoppede kortvarigt nær punkt 106, men så blot en enkelt Musvåge. Vi fortsatte til Näsbyholmsjön, kort før søen så vi en fin Havørn fra bussen, men ved søen var der ikke meget at se.

Else Marie foreslog at vi skulle ta' til Kåseberga Hamn og Alles Stenar. Alles Stenar er en imponerende skibssætning fra tidlig Vikingetid. På havet lå der nogle Havlitter, men de var svære at se i den kraftige blæst. Morten blev ved bussen og noterede Alk, Sortand og Skærpiber, mens Hanne fotograferede en Stenvender. Det er arter vi sjældent ser på vores vinterture til Skåne.

Turen gik videre til Snogeholmssjön, hvor vi omsider fik frokost. En sulten Musvit fik lidt krummer; den fløj ind i bussen på jagt efter bedre mad. Turen gik videre til den sydøstlige ende af Fyledalen hvor vi så

Samkørsel

Foreningen opfordrer til, at man, især på de længere ture, kører sammen – for hyggen og for klimaets skyld. Chaufføren betales med 1,50 kr. pr. kilometer. Beløbet deles mellem personerne i bilen.

og hørte en lille flok Sangsvaner. Bussen kørte i forvejen, undervejs så vi først en ørn der stred sig fremad i den kraftige vind. Den blev bestemt til en adult Kongeørn af fortroppen og en juvenil Havørn af bagtroppen. Lidt længere fremme var der to unge Kongeørne, let kendelige på deres hvide felter i vingerne og i halen. Efter kaffe og kage fortsatte vi i skumringen til Tågra i dalens nordvest-ende; en lille tapper flok gik en lille tur; på himlen sås en næsten fuld måne og Jupiter. Så nåede vi frem til Tranås, og efter aftensmad blev der tid til lidt hygge, før vi trætte kom til køjs.

Efter dejlig morgenmad og smøring af madpakker kørte vi nordpå til Tosteberga, undervejs så vi mange Røde Glenter fra bussen, flokke af Sædgæs og en flok Bramgæs. Ved Tosteberga var det koldt og blæsende, men det lunede med 5 Havørne. Turen gik videre til Forsakar, hvor vi gik ind til den øvre del af vandfaldet, en fin tur i knirkende sne.

Ved Övedskloster var der en masse småfugle, herunder Spætmejse, Kvækerfinke, Bogfinke, Dompap, Gulspurv og Stillits. Vi fortsatte til Vombsjön hvor der var Sangsvaner og Grågæs i en våge; her fik vi kaffe og kage. Ved Vombs Ånge noteredes en enkelt Sølvehjre og 4 Havørne. Sølvehjre bragte det samlede antal fuglearter op på 56, et pænt antal vejret taget i betragtning. Fuglekonkurrencen blev delt af Karen og Erna. Af pattedyr noterede vi Rådyr, Dådyr og Hare. Tak til alle for en dejlig tur. Særlig tak til Birte, Else Marie, Jane og Dorrit, der havde bagt boller og kager. Ole

Årsmøde

Den 7. februar 2026

Vi startede som sædvanlig med en fugletur, denne gang under ledelse af Hans Øster, som tog 15 deltagere med til Holbæk Marina. Der var meget is i Holbæk Fjord, men også store våger. Vi så bl.a. Troidand i mængde, Taffeland, Bjergand, Hvinand, Pibeand, Krikand, Stor og Lille Skallesluger, Ederfugl, Rødben og Svartbag.

Efter fugleturen fik vi mad, menuen bestod af nakkefilet eller mulligatowny suppe, og der var rigelig med mad. Ikke mindst fordi mange folk desværre havde meldt afbud enten fordi de var syge eller sneet inde.

Referat af generalforsamlingen

I generalforsamlingen, som foregik i foreningshuset Bispehøjen 2 i Holbæk, deltog 54 medlemmer

1. *Valg af dirigent.* Som dirigent valgtes Vagn Gotfredsen
2. *Formandens beretning.* I formandens beretning, som kan læses på foreningens hjemmeside: www.nvnf.dk fortalte Eva om NVNF's mange arrangementer og tiltag i det år, der er gået: Mandagsture, vinterundervisning, foredrag, lørdagsture, en fantastisk og oplevelsesrig Gotlandstur, work-shop/kurser, NVNF Facebook-Gruppen m.v.
Der blev orienteret om 2026 arrangementer – ikke mindst om turen i juni, der går til Bornholm, om work-shop'en: 'Bliv dus med de vilde planter', hvor målgruppen er børnefamilier, samt afholdelse af foreningens 75 års-jubilæum.
Eva takkede bestyrelsen, medlemmerne og foredragsholdere for deres arbejde og engagement.
En helt speciel tak til Dorrit, til Inge og Jan for deres store arbejdsindsats, velvillighed og engagement.
Beretningen blev taget til efterretning og godkendt med klapsalver.
3. *Kassernes regnskab.* Det omdelte og reviderede regnskab for år 2025 blev gennemgået. Regnskabet kan ses på foreningens hjemmeside: www.nvnf.dk Regnskabet udviste et overskud på 15.573 kroner.
Efter Bjarne gennemgang, henledte Morten bestyrelsen på, at bankers gebyrstørrelser kan være høje.
Regnskabet blev derefter godkendt med forsamlingens applaus.
4. *Forslag til budget og fastsættelse af kontingent for 2027.*
Kassereren fremlagde det omdelte forslag til budget for 2027. Budgettet kan ses på foreningens hjemmeside: www.nvnf.dk
Budgettet er udarbejdet ud fra 145 betalende husstande. Bjarne gjorde opmærksom på, at det kommende jubilæum ikke var indregnet i budgettet.
Kontingentet forblev uændret på 200 kr. Budgettet blev godkendt.
5. *Indkomne forslag.* Der var ingen indkomne forslag.

6. *Valg af bestyrelsesmedlemmer.* På valg som bestyrelsesmedlem for 2 år var: Bjarne Jochimsen og Ole Bennike, som begge genopstillede og blev valgt. På valg var også Hans Øster, som ikke ønskede at genopstille. Bestyrelsen foreslog Pernille Ninn, som blev valgt. Som ny bestyrelsessuppleant foreslog bestyrelsen Jonas Morsing Thomasen, som blev valgt.
7. *Valg af revisor.* Rita Ellingsen var på genvalg og blev valgt.
8. *Eventuelt.* Fra forsamlingen: Lone efterspurgte information om samkørsel ved STARK på lørdagsture. Der blev foreslået at bruge NVNF Facebook-gruppen som 'værktøj' og koordinering. Susanne: Ros, anerkendelse og tak til bestyrelsen og medlemmer for den altid gode stemning, imødekommenhed, høje faglighed og engagement ved sammenkomster/ture og for varieret program og stor arbejdsindsats. Bjarne: orienterede om forslag fra Kurt om fugleture som en pendant til mandagsturene. Som svar på forslaget, opfordrede Eva medlemmer til at byde ind som tovholder på disse ture. Morten gjorde opmærksom på, at medlemmer kan deltage i DOF's fugleture. Der kan evt. informeres om disse på NVNF's facebook gruppe.

Dirigenten konstaterede, at ingen yderligere ønskede ordet. Formanden takkede Vagn for god ro og god afvikling af generalforsamlingen.

Pernille

Enø Overdrev

Den 21. februar 2026

I programmet havde jeg skrevet: "Hvis vi er heldige, ser vi Havørn og andre rovfugle, samt ænder, gæs og vadefugle". Vi var desværre ikke særligt heldige med vejret, det var diset. Flere folk meddelte, at de syntes vejrudsigten var for dårlig og to var sneet inde. Vi så ikke Havørn, men det blev dog til 2 Blå Kærhøge, 2 Tårnfalke, Gråand, Pibeand, en enkelt Bramgås og nogle Storspover. Det mest overraskende var en stor flok Stære, måske omkring 150. Der var i al fald mange nok til at de kunne flyve i flok. Af planter noterede vi nogle visne eksemplarer af Strand-Mandstro. Vi gik som planlagt ud til sydenden af Enø og nød det flotte landskab. Vi var 6 tapre deltagere på turen.

Ole